

Szemben az árral

...Az újjáépítéshez jelentkezem

A SZÁMOK: Három nap alatt 1 millió köbméter víz vult le a Szamoson (Annyi, mint a Balaton fele.) 60 ezer hold víz alatt van a Szamos-háton. Május 15-én a Szamos szintje Csengernél 902 cm. A Tisza szintje egy éjszaka 480 cm-t nőtt. Május 19-én éjszaka a Maros szintje óránként 30 cm-t emelkedett. A gátszakadás első napján 7000 embert

kellett menekíteni. 10 nap múlva a kitelepítettek száma 67 840-re nőtt. 1600 kilométeres védvonalon harmadfokú készültség. 38 000 ember, 400 földgép, 3000 jármű dolgozik a gátak mentén. 30 000 holdról levonult a víz. A Szamosköz újjáépítéséhez 100 millió téglá, 150 ezer köbméter természetes, ötvenezer tonna cement kell.

Május 16-án délelőtt, egyre többen jöttek KISZ-bizottságunkra. A titkárt keresték, egymást kérdezték: Mi lenne, ha nem mennénk gyümölcsöt szedni? Gyerünk inkább az árvízborította falvakba! Tegyétek át a táborokat a Szamos menti újjáépítéshez!

Van, akinek szülőhelye tűnt el a víz alatt. A kollégiumba levél érkezik: „Edes Fiam! Ne aggódj értünk. Jól vagyunk, a Fő utca aszfaltja megmaradt...”

A KÉPEK. Idegen házak kapujában férfiak állnak, öreg parasztcukkból mindent bújtat a behűzött széű kalap. Csak az állukra csorduló könnyek nem. Az idegen utcán asszonyok toporognak, tördelik a kezüket, fojtják magukba a kétségbeesést. Asszony módra indulnának már haza menteni a sárba ragadt kispárnát, lábost, esküvői kékpet, ablakkeretet. A gyerekek nem értenek semmit. Helikopter emelkedett fel velük, aztán egy idegen faluban katonák karján érkezenek a befogadó idegen házba.

Házuk nincs, újat kell épí-

teni. Pénzük nincs, az egész ország igyekszik adni. Tsz-ük nincs, útban vannak az állatok, a takarmány, lehet újra vetni. De újra kezdeni az életet a nagymama megszokott sublótja, a háromágú csillár, a nagyfiú első fényképe, az öreg ló ébresztő toporzékolása nélkül — lehet-e? Kell. Mert a gátakon csukott szemmel adogatja a homokzsákokat egy férfi. Idegen erre, úgysem ismerem ki magát, ha aludni indulna valamerre, eltévedne. A kiskatonának, aki a teherautókat igazítja el, már nincs hangja. Csak integet, úgy közel-lábbal magyarul. Itt nem kérdezi senki, érdemes-e.

Megint kérdezők a KISZ-bizottságon: „Hová lehet befizetni a pénzt az árvízkarosultaknak?” Egyszerű a felelet. Kék borítású iskolai füzetet írnak fel, s beírják az összeget — húsz, ötven forintot, kinek, hogy telt. S mellé oda kell írni a nevet, ki adta. Muszáj ezt? — kérdezik feszengve a vizsgához öltözött adakozók.

Ugyanitt leveleket postáznak. Ebben az alapszervi titkárokat kéri, szedjék össze társaiktól a felajánlott pénzt, ha máskor nem, a vizsgákon biztosan találkoznak egymással. Az alapszervek egyre-másra ajánlják fel a társadalmi munkával keresett összegeket. Eddig több mint 10 ezer forint gyűlt be. Az első évfolyam a vizsgák után egy vasárnap dolgozni megy. A titkár bejelenti: erre a pénzre is számítsanak. A második évfolyam közvetlenül a vizsgaidőszak végén a II—III. évfolyam pedig szakmai gyakorlatának első két napján szervez társadalmi munkát.

Fábián András és Boér Andrásné a titkári szobában a KISZ és a szakszervezet gyűjtési akcióját egyeztetik. Az oktatók egy napi bérüket ajánlották fel az árvízkarosultaknak. A takarítók között van aki öven, száz forintot ad.

AZ EMBEREK: Centiméterekben számolunk. A Tisza vízállása május 25-én 900 cm. Lépcsőfokokban számolunk. A Duna rakpartján egy lépcsőfok újra víz alá került, milyen lehet akkor most a Tiszánál? A víz helyenként 4—5 km széles a két gát között. Órákban számolunk. Egy 8 km-es gátszakaszt 6 óra alatt építettek meg. 4 óra alatt rabságba került egy háborgó buzgár. Emberekben, át nem aludt éjszakákban, a szükséges friss ke-

nyérben, takarókban, szárazra került földdarabban számolunk.

Közülünk senki nem élt még meg árvizet, amikor 15 perc alatt víz alá kerül egy község, megroppan tucatnyi ház dereka és rárogy a vízre. Talán értjük is, pedig csak olvasunk róla. „Maroslele közelében megcsúszott és vízbefordult egy teherautó. Kiskatonák ugrottak azonnal utána. Visszafordították és a vezetőt kimentették...”

Az Országos Egyetemi és Főiskolai Tanács felhívással fordult a hallgatókhoz, hogy fiúk jelentkezzenek az árvízújított területek építőtáborába. A résztvevőkből kétféle brigádot szerveznek: kármentőt és újjáépítőt. Egyetemünkön írásban, szobában a KISZ-bizottságon lehet jelentkezni. Létszámkeret egyelőre nincs, mivel a károk felmérése még nem lehetséges, az árvízveszély nem szűnt meg. A tábor a vizsgaidőszak után indul. Az előzőleg lekötött építőtáborok résztvevőinek munkájára változatlanul szükség van, így ők csak később csatlakozhatnak az árvíz utáni munkálatokhoz.

Amint lehetővé válik, felvesszük a kapcsolatot a Szabolcs

megyei KISZ-bizottsággal. A különböző tervek között szerepel, hogy ha erőnkől telik, egyetemünk esetleg elvállalná egy köz-ség patronálását.

A szociális segélyekből és a különeljárás díjakból megmaradt összeget extra segélyként szétosztották azoknak a hallgatóknak, akik az árvízborította községekből valók. A folyamatosan beérkező összegek elosztásának módjáról a szakszervezet és a KISZ közösen fog dönteni.

A szakszervezet gyűjtést szervez hibátlan, tiszta és vasalt ruhaneműkből. Főleg gyermekruhákra van szükség. A ruhaneműket hétfőtől szombatig 8—9 óra között az első emelet 111/b. szobában veszik át. A Kinizsi utcai kollégiumban már megindult a ruhagyűjtés.

A könyvtár 2—3 ezer darab könyvet visz le autóbusszal a Szamosközbe.

Ismét kopogtatnak a KISZ-bizottság ajtaján: „Az újjáépítéshez jelentkezem”.

KÉKESI KATALIN

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDASZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

XII. ÉVFOLYAM, 9. SZÁM.

1970. MÁJUS 28.

ARA: 60 FILLÉR

Képviselővé választották

Május 24-én három választókerületben került sor választásokra a megüresedett országgyűlési képviselői helyek betöltésére.

A budapesti 38-as számú választókerületben dr. Szabó Kálmánra, egyetemünk rektorára szavaztak a választók. A jelenleg amerikai tanulmányúton tartózkodó Szabó elvtársnak ez úton gratulálunk országgyűlési képviselővé választásához. Kívánjuk, hogy ezt a fontos közéleti feladatot ugyanolyan hozzáértéssel, eredményesen végezze, mint rektori munkáját.

Cetliözönben

A korábbi évekhez hasonlóan idén is lehetőségük nyílik hallgatóinknak, hogy külföldi építőtáborokban vagy munkaakciókon töltsék a nyári vakációjukat egy részét.

Egyetemünkön a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága NDK-referense Várkonyi József elsőéves, lengyel referense pedig Gubcsi Tibor másodikéves hallgató. Tőlük érdeklődünk a külföldi munkalehetőségekről.

— Az NDK-ba kétfajta utazást is szervezünk — kezd a beszélgetést Várkonyi József. — Tíz hallgató a berlini Hochschule für Ökonomie meghívására utazik cserealapon építőtáborba. 200 hallgató részére biztosítottunk munkaakciókat két turnusban Güstrowba, Friedrichsmoorba és Ludwigslustba. Eredetileg volt szerződésünk a berlini Tiefbau-kombináttal, amelyet két hete telefonon meg erősítették. Néhány napja azonban levélben visszaléptek! Az ide tervezett két csoport közül egyet már elhelyeztünk Friedrichsmoorba, de a másik csoportnak is mindenképpen biztosítjuk a munkalehetőséget.

— Bárki jelentkezhet?

— Igen, de érzékeltetni kívántuk az utazás jutalom-jellegét, s ezért csak az alapszervezetek által javasoltak jelentkezését fogadtuk el.

— S a hazai építőtábor?

— Az elsőévesek részére természetesen kötelező a külföldi előtti hazai építőtáborban való részvétel. Ezt olyan komolyan vesszük, hogy jövőre csak olyan másodikévesek mehetnek külföldibe — példát erősítő kivétel sem lesz —, akik ebben az évben voltak hazai építőtáborban.

— A készülődő csoportok körüli problémák?

— Bizony, indokolatlanul sok volt a gondunk a jelentkező hallgatókkal. Korábban megadtunk néhány határidőt az útlevelekért, engedélyek, diákigazolvány-kiváltás és egyebekre, mondanom sem kell: egyet sem tartottak be. Volt egy olyan felhívásunk,

hogy a csoportok tagjai meghatározott időpontban találkozzanak és ismerkedjenek meg a csoportvezetőkkel és társaikkal. Ez is nagyon gyat-rán történt meg.

Két negyedéves tanár „C” szakos hallgató, Ipolyi Zsuzsa és Hagen Mária például első jelentkezésük óta egyetlen alkalommal sem adott életjelt magáról, így természetesen „elismérésképpen” nem is utaznak.

Erdemes megnézni a fiókomat, tászkámat: a csoportok tagjai egész cetliözönrel árasztottak el. Noha közöltük velük, hogy a csoportvezetőknek kell az adatokat odaadniuk, hogy ne az én nyakamba szakadjon 200 hallgató adminisztrációja. Eddig mindhiába kértem őket. Na de a gondok és a vizsgaidőszak dacára is remélem, sikerül a külföldi akciók jó szerveztségét, sikerét biztosítani.

— Lengyelországba 46 hallgató utazását szerveztük meg — veszi át a szót Gubcsi Tibor. — A bolgár építőtáborok lemondása miatt nagyon nagy volt a túljelentkezés (több mint 100-an), ezért nagyon nehéz volt a választás.

Három városba szerveztük építőtáborot, Wrocławba 15, Katowiceba 12, Krakóba 19 hallgató utazik.

Nekem is sok problémát okozott, hogy a hazai munkatáborok időpontját későn határozták meg, s ezért nagyon későn kezdhettünk a külföldi építőtáborok szervezésébe, s az azok időpontjainak a hazaiakkal való egyeztetésébe. Így a vizsgaidőszakra csúszik sok munka, amelyet csak növel, hogy a csoportok tagjai nálunk is hadilábon állnak a határidők betartásával.

Ezúton is kérjük tehát hallgatótársainkat, hogy legalább a továbbiakban sokkal nagyobb segítséget adjanak munkánkhoz, hiszen az ő érdekükben dolgozunk!

Pongrácz György

Előkészületeink a párt X. kongresszusára

Az MSZMP szervezeti szabályzata értelmében a párt Központi Bizottsága nemcsak a párttagságot, hanem az egész közvéleményt foglalkoztató, élénk érdeklődést kiváltó döntést hozott. Ez év végén összeül a párt X. kongresszusa.

Az 1966-ban megtartott IX. kongresszus óta eltelt időben a tettek egész sorát hagytuk magunk mögött. A párt vezetésével végrehajtottuk (már most megállapítható) a III. ötéves terv célkitűzéseit. Növekedett a nép életszínvonala. S miközben eredményeinket értékelve, a munkánkban fellelhető fogyatékosokat feltárva haladunk előre, alapos és részletes számvetéssel készülünk fel a kongresszusra, hogy újabb előrelépést tehesünk, hogy kijelölhesük az újrafeljárdás útját.

Egyetemünk több mint 200 párttagja a 3 pártalapszervezetben jószerével, serényen munkálkodott. Rendszeresen megtárgyaljuk a helyi problémákat, s egyre kevesebb az öncélúság, a szólamserűség, és sokat teszünk annak érdekében, hogy a pártunkívüliek úgy értékeljék meg és helyeseljék a párt politikáját, hogy a feladatokat elvégzésével cselekvően részt is vesznek azok végrehajtásában.

Van mit tennünk országosan, van még mit tennünk az egyetemen is. A jó pártmunka eszközével segíteni az oktatónak és tudományos munkát megjavítását. Nem átvéve a tanszéki vezetés munkáját kell a párttagoknak segíteniük a képzés korszerűsítését, előtérbe helyezni a meggyőző politikai munkát, a feladatokat összefüggéseinek, jelentőségeinek magyarázatát.

Az ifjúsággal, a KISZ-szel való foglalkozás valóban „közteherviselés” kell, hogy váljék, és ez elsősorban azon múlik, hogy pártcsoportjaink, minden egyes párttagunk személy szerint tudja az e téren ráváró feladatokat is.

A mostani nemzetközi helyzetben, amikor a világméretűben folyó osztályharc élesedik, amikor az agresszív imperializmus, az USA kiterjeszti az indokínai háborút, amikor van közel-keleti kérdés, s amikor törékek mutatkoznak a nemzetközi munkaszervezetben — magától értetődően a demokratikus centralizmus elveinek megfelelően, cselekvően kell a párt politikáját megvalósítani. Mozgósítani kell az új és folyamatos feladatokról, a IV. ötéves tervre, a béke megvédésére, a tömegek állandó megnyerésére, a pártos eszmét és ideológiai harcra, a marxista-leninista gondolatok kiberebélyesítésére.

1970. május 25-én, pártbizottsági ülésen határozat született a X. kongresszusra történő felkészülésről, s az ezzel összefüggő szervezési feladatokról.

Szeptember 9-én (szerdán) alapszervi taggyűléseket tartunk két napirendi ponttal:

- a) a pártvezetőség beszámolója az elmúlt 2 év munkájáról.
- b) jelölési bizottság, szavazatszedő bizottság és az októberi vezetőségválasztó taggyűlés elnökének megválasztása.

Oktober 2-án (pénteken) vezetőségválasztó taggyűlések. Napirend:

- a) a KB Kongresszusi irányelveinek, a Szervezeti Szab. módosítása tervezetéhez érkezett javaslatokat tárgyaljuk meg.
- b) alapszervi vezetőség és az egyetemi párttervezetlet küldötteinak megválasztása.

Oktober 9-én v. 10-én (pénteken vagy szombaton) egyetemi párttervezetlet lesz, melynek napirendje:

- a) a pártbizottság beszámolója 4 évi munkájáról;
- b) Kongresszusi Irányelvek és a Szerv. Szab. módosításának tervezetéhez érkezett javaslatok, az alapszervi viták, tapasztalatok összegezése, megvitatása;
- c) a pártbizottság tagjainak és a felsőbb szintű értekezletre a küldöttek megválasztása.

Természetesen a taggyűlések előtt és között mindenütt pártcsoport-értekezleteket tartunk.

Az alapos, jó munka érdekében a pártbizottság három munkabizottságot hozott létre: a szervező bizottságot, vezetője Szántai Kálmán, a kérdéskérdéseket előkészítő bizottságot, vezetője Erdői György, az operatív bizottságot, vezetője Selmeczi Lajos.

A X. kongresszusra való felkészülés a tanév vége, a vizsgák, a felvételiztetés, termelési gyakorlatok, minden kommunista fokozott tevékenységét követelik. Van min munkálkodnunk.

(—es)

A 6 hetes és a 3 hónapos szakmai gyakorlatról

A színhelyek kiválasztása megtörtént. A szakszeminariumok szerint illetékes tanszék már begyűjtötték a kívánásokat és a lehetőségekhez képest igyekeznek minden konkrét igényt kielégíteni, és mindenkit oda helyezni, ahol a legszívesebben töltene a szakmai gyakorlatot. Akiknek „mindegy” volt — főleg a vidéki hallgatók, ők nem ismerik a pesti vállalatokat olyan jól — egyetemünk már kiépített jó kapcsolatai révén szintén segíteni kész munkahelyekre kerülnek.

Időszerű felvetni néhány kérdést a szakmai gyakorlat kapcsolatában.

annál is inkább, mivel a negyedévesek június 8-án, a harmadévesek néhány nappal később kezdik meg 12. ill. 6 hetes munkájukat a különböző vállalatoknál, intézményeknél.

Az iparszakosok közül kb. 220 fő megy gyakorlatra. Mintegy 180-an állami vállalatokhoz, 10-en tanácsai vállalatokhoz, 20–30 fő pedig különböző pénzintézetekhez és kutatóintézetekhez kerül.

Egyáltalán nem mindegy, hogy ki milyen helyen dolgozik, ott mennyit foglalkoznak vele és milyen segítséget adnak, hogy eligazodjék a vállalati hierarchia rendszerében. Mikor kihez forduljon, ha a mutatószámhalmazból nem találja a kiutat, a megfelelő adatot, ha az éppen nem titkos, mert ilyen bizony gyakran előfordul.

Ez a harmadéveseknek új dolog, tehát először a hatéves gyakorlatról! Feltétlenül szükséges, hogy a vállalatok és főleg a hallgatók ne szükséges rossznak, feleslegesen eltöltendő napoknak tekintsék ezt az időt. Itt találkozik az ember három egyetemi év után először a gyakorlati élet problémáival, amelyek jóval bonyolultabbak, komplexebbek, mint a legnyakatekertebben szerkesztett példatári feladatok. Ilyenkor kezdünk el gondolkodni; valóban igaz, hogy a felhalmozott elméleti tudás csak alap ahhoz, hogy a gyakorlattal megismerkedve jó közgazdász váljon belőlünk — sok évi tapasztalat után. A hat hét csak minimális kezdet. A szaktárgyak egy részével nem ismerkedtünk még meg, de a dolgozók véleményét hallva, a tapasztalatokat gyűjtve világosabb lesz, közelebb kerül hozzánk, az eddig csak elméletben elsajátított anyag, a további ismeretek sem annyira elvontak számunkra.

Van, aki iparvállalathoz kerül, van, aki kutatóintézetbe. Más-más világ. A kutatóban az ott dolgozókat önálló munkaterületük jobban leköti, kevesebbet tudnak az odakerülő hallgatókkal foglalkozni — és ez természetesen. Általában elnézőbbek is, jó időben előfordul, hogy a strandlátogatásra is burkoló formában engedélyt adnak. De a szép barna szín és a csoporttársak későbbi trégyése nem pótolja a megszer-

hető gyakorlati ismereteket. Bár ez a módszer még mindig jobb, mint amikor az embert csak leültetik valahová és lázas semmittevére kényszerül, ahelyett, hogy érdemi munkát végezne.

A vállalatoknál más a helyzet. Közgazdászhiány van, és már most élnek egyes helyeken a munkaerő-toborzás néhány eszközeivel. A gyakorlatban mutatják meg a lehetőségeket, kedvet csinálnak ahhoz, hogy diplomával a zsebünkben, odamenjünk.

És ez nem is olyan ritka eset. Ahol jó a légkör, segítőkész munkatársakat és vezetőket talál a „gyakornok”, oda isz-szater a zárógyakorlat három hónapjára és talán horgonyt is vet.

És ezzel a negyedévesek problémájához értünk. A tizenkét hétből kettőt előre le lehetett dolgozni, ezzel elég sokan éltek is. A diplomamunka egy részét már vizsgák előtt úgyis le kellett adni, tehát jó, ha előtájékozódást végeztünk a vállalatoknál, megismerkedtünk leendő instruktorunkkal, akikkel a szakszeminarium-vezetők is ismeretséget kötnek.

Jó példa erre az ipargazdaságtan tanszék. Itt még decemberben tanszéki értekezleten beszélt meg a nyári gyakorlattal kapcsolatos tennivalókat, jelen volt minden külső és belső munkatárs, hiszen a szakszeminariumok keretében az elsajátított elméleti alapokra támaszkodva kell a gyakorlati tapasztalatok alapján a diplomamunkát elkészíteni.

Ez nem is olyan könnyű feladat. Általános tapasztalat, hogy túl széles témaköröket akarnak felölelni egyes dolgozatokban, amihez a vállalati tanácsadó nem tud megfelelően hozzásegíteni. A tanszék a lehető legnagyobb mértékben alkalmazkodik a munkahelyekhez.

Igyekeznek megvalósítani a szeminarium-vezető — instruktor — hallgató háromszög megfelelő együttműködését. Ennek érdek-

ben többször meglátogatták a diákokat munkahelyükön — ez vidéki településnél elég sok problémát vet fel — és a gyakorlatosok is bejöhettek a tanszék irodalmat kutatni vagy konzultálni.

Ha a témakör nem túl széles, a három hónap elegendő az anyag feldolgozásához, a szakdolgozat elkészítéséhez. Ez már

a szó igazi értelmében szakmai gyakorlat. Nem általános áttekintésre törekszünk, hanem egy részproblémát szeretnénk megoldani, újat hozni a magunk választotta területen, amiből a vállalatnak is hasznávan.

Az akarat bennünk megvan a segítséget ehhez a munka helyektől is várjuk!

— SZÁSZ —

Nem is olyan könnyű..!

Tarsai Gyula, II. évfolyam iparszakos hallgatója március óta iparkari titkár. Másodéves korára már gazdag mozgalmi múltja van.

A Bolyai János gimnáziumban kezdődött, ahol iskolai szervezőtitkár volt. Itt fogalmazódta meg első terveit, elképzeléseit, ehhez a KISZ-szervezethez fűződtek első sikerei. Kalocsán, katonáknál is igyekezett, alapszervelettel együtt, hogy ne csak a „takarítás” megszervezését vigyék tőkélyre”. Az egyetemen első feladatoként a KISZ-bizottságról elvitte a papírhulladékot a MÉH-be.

Később kétszer volt alapszervi titkár az első évben, majd a VB-ben szervezőtitkár, illetve a karon agit. prop.-titkár. Jelenleg már kevés ipar-

karos dicsekedhet azzal, hogy nem ismeri.

— Milyen az elvárás az új vezetőséggel szemben?

— Az előző vezetőség közel két évig dolgozott együtt. Ideológiailag és politikailag rendkívül jól képzett, összeszokott gárda volt. Munkájuknak igen pozitív egyetemi szintű kihatása van. Nagyon jól kell dolgozunk, mert méltó utódjaik szeretnénk lenni.

— Általános munkájával van probléma. Mi a helyzet az iparkar alapszerveiben?

— A kar hallgatóira jellemző az alapvetően helyes beállítottság, a mozgalmi munka iránti érdeklődés. Ez a tagság egy részénél megmarad az érdeklődés fokán. Meggyőződéses, hogy ez egyrészt a vezetőség hiányosságából adódik.

— Hogyan oldjátok meg ezt a problémát?

— Mivel alapszervi kérdést nem lehet vezetőségi vitákon megoldani, ha mégoly színvonalasak és alaposak is azok. Tovább lépni mindenképpen az aktív, tömegbázis kiszélesítésével lehet és kell. A vezetőség és magam is, azon dolgozunk, hogy minél több embert megnyerjünk a mozgalmi munkának. Igyekszünk ennek érdekében számtalan változatos ötletet felsorakoztatni. Megbeszéléseket szervezünk olyan emberekkel, akik a mozgalmi munkában eddig nagyon szerényen vettek részt. Ők is nagyon sok jól használható ötletet adnak nekünk. Nehéz azonban összefogni az alapszervek munkáját, mert a négy év alatt a hallgatók háromszor kerülnek új alapszervebe. A vezetőképzés területén is van még bőven tennivalónk.

A míg beszélgettünk, kialakult bennem a képe: olyan ember, aki a saját lendületével mozgátni tud egy szervezetet. A mozgalmi teendők heti 25–30 óráját foglalják el. Általában valamivel korábban érkeznek meg az egyetemre, mint a takarítónők.

Zsembery Ágnes

Jubileumi jutalmak

Az énekkar 20 éves jubileuma alkalmából a következők részesültek kitüntetésben és jutalomban:

Miniszteri dicséretet kapott az énekkar, mint együttes.

„Szocialista kultúráért” kitüntetését kapott: Szári Mihály karnagy, Agáiné, Tüzes Klára az énekkar tanár-vezetője, Pogonyi Gábor, az énekkar titkára.

Miniszteri dicséretet kapott: Görög Ágnes, Pócze Katalin, Bella Mária, az énekkar régi tagjai.

Rektori dicséretben részesült: Bamberger Márta, Anđró Ágnes, Vigh Katalin, Aradi Zsolt, az énekkar vezetőségének tagjai. Györök Eva a kórus szólistája.

A kultúrosztály jutalomban részesítette a következőket: Krausz Péter, Simon Erzsébet, Nagy Magdolna, Székely Zsuzsa, Malatinszky István, Kiss Györgyi, Vanya György, Szöcs Mária, Fehérvári Sára.

Gratulálunk!

Nem tekintették — átjáróháznak

Oktoberben nagy viták közepezté került sor az I. évfolyam vezetőségválasztására. Akkor mindenki csak azt mondta: majd meglátjuk.

A május 6-án ünnepi külsőségek között lezajlott titkári értekezlet témája az évi munka értékelése volt. Veres Pál megnyitóját követően Regöczy István beszámolója következett.

Ez a pár hónap, ami alatt az érdemi munka folyt, megmutatta, hogy ebben a speciális helyzetben is lehet jól dolgozni.

Sikerült azt elérni, hogy ne tekintés átjáróháznak az évfolyamot. A tag-

ság túlnyomó része, aktívan tevékenykedett, de megfigyelhető volt bizonyos passzivitás is.

Az aránylag zsúfolt program (évfordulók stb.), a nagyfokú leterheltség éppúgy közrejátszott ebben, mint az esetenkénti túlszervezés, vagy éppen a nem megfelelő formák. Tanulmányi téren például jelentősen megnőtt a követelmény, a reform előtti évfolyamokhoz képest.

Az első félév évfolyamátalaga 3,18. Ez két századdal volt jobb a tavalyinál. Kifogásolható viszont az egyes tanszékéknél az erő-

sen különböző követelményrendszer, az oktatók nem megfelelő koordinálása, valamint a mennyiségre való koncentráció. — az „echt”-vizsganapra való tanulás.

Felmerült az a probléma, hogy a kötelező tananyag nagysága miatt nincs idő a szakmai továbbfejlesztésre. A februárban végzett felmérés szerint azonban az évfolyam 80%-a nem foglalkozik megfelelő mértékben a tananyaggal sem (ezt mi írjuk!)! A koncentrált oktatás matematikából és nyelvekből feltétlenül hasznos

volt, de a többi tárgyról megoszlanak a vélemények.

Az első félév fő problémája az ismerkedés és az „egyetemistává válás” után, a második félévben a szakosodás került előtérbe. A központi tájékoztatás egy kicsit elkesztett. Annál öröndesebb volt viszont az, hogy a jellemzőkkel az egyes szakok követelményeinek ismerete, valamint a felelősségérzet lát-szik. A tavalyival ellentétben a csoportok jellemzései teljesen használhatók. A félévi vizsgák után csökkent a külkerre és népgazd. tervre jelentkezők, és megnőtt az ipar- és közlekedés szakra jelentkezők száma.

Mozgalmi téren a politikai oktatás nem sikerült megfelelően. Röviden jellemezve: fakultatív jellegű volt. Igaz, a vezetőképzés még egyetemi szinten sem volt kidolgozott (jövőre fog megindulni), azonban a hiba for-

rása az, hogy sokan nem ismerik fel a politizálás jelentőségét.

Meg kell jegyezni viszont, hogy a Lenin-szeminariumok néhol egészen jó sikerültek. A társadalmi munkaakciók a legsikeresebb kezdeményezések közé tartoztak. Eredmény: 3–3,5 nap/fő-részvétel. A szociális helyzet javítása rendkívüli —, szociális segítséggel — a lehetőségekhez mérten — hatékonyan bizonyult. Ez a DJB tagjainak munkáját is dicséri. A tanulmányi ösztöndíj problémája megoldódik, igaz ez minket már nem érint. Ugyanis jövőre már a második félévtől kezdve bevezetik.

Az évfolyam 43–45%-a a kollégiumban lakik. A jó közösségi élet kialakulását nagymértékben hátráltatta a januári költözés, valamint az állandósult szerelési munkák.

Az utóbbi időkben azonban itt is haladás tapasztalható.

A hozzászólások során felmerült a kalocsai „nulladik” évfolyammal való fokozottabb foglalkozás problémája. Gondí József elvtárs ígéretet tett ennek javítására. Hozzászólásában felhívta a figyelmet a politikai állásfoglalás szükségességére és a tanárokkal való kapcsolat elmélyítésére.

Szándékosan hagyta utoljára a patronáló tanárok és az instruktorok tevékenységét, habár erről Regöczy István is beszélt. Ennek a végső értékelése nem a mi feladatunk, azonban

azt hiszem mindannyiunk nevében mondhatok köszönetet mindazoknak, akik ebben részt vettek. Főként az első félévben nyújtottak nagy segítséget.

Záróaktusként az évfolyamvezetőség nevében Veres Pál, az egyetemi KISZ-vb nevében Kerekes Sándor adott át jutalmakat az aktívaknak, tevékenységük elismeréseként. Simor István

Munkaérték-elmélet...?

Hiemreg tartotta a tanács-remben a Közgazdasági Társaság Kopátsy Sándor tanulmányának vitáját. Csak a tanulmányt olvasva is érezhető volt, szenvedélyes és érdekes vitára van kilátás, hiszen Kopátsy, amellett, hogy egy, az eddigigől lényegileg eltérő értékelméletet állít fel, azt is leszögezte, hogy a jelenlegi marxista közgazdaságtudomány vajmi kevésbé segített a valóság megismerésében, és szerinte — egészen a 4. rendszert létrejöttéig — a közgazdaszok és elméleti szakemberek zöme — enyhe túlzással — a sötétben tapogatózott.

Sajnos, éppen az a szenvedélyesség lett a későbbiek során az érdemi vita megőljője. Erdős Péter, Szabó Kálmán és még akiknek nagy nehezen sikerült kiharcolniuk, hogy szóhoz jussanak, sorra bizonyították Kopátsynak, hogy egyrészt tételei nem alapvetően újak, igenis tud róluk a marxista irodalom, másrészt, ő maga olvasta felültesen Marxot és így jutott arra a konklúzióra, hogy pl. Marx nem foglalkozik a termelőkenyvel növekedésének hatására értékéből vesztő tökével.

Ugyanakkor éppen a szenvedélyes támadások és erélytelen vitavezetés következtében érdemi hozzászólásra, mely alapjaiban és részletesen bírálta volna Kopátsy Sándor rendszerét, nagyon elvétve került sor.

A vita Kopátsy tanulmányának II. kötetével foglalkozott, az **Érték és gazdaság című részzel**. Mégis mivel az értékkategóriát Kopátsy az első kötetben fejti ki, röviden nézzük meg mit mondott a szerző az első kötet céljairól: Egyrészt kifejtette, hogy a tervgazdaság számára olyan P. G. re van szükség, mely értékkategóriája a társadalmilag szükséges munkát tartalmazza (vagyis magyarul: az improduktív és produktív munka közti különbséget elmossa). Másrészt pedig, mivel az egyszerű és bonyolult munka kategóriái szerinte nem magyarázzák meg világosan azt a tényt, hogy a bonyolult munka értékteremtő képessége hatványozott, ezért úgymond el kell vetni a bonyolult munka fogalmát, minden munka egyszerű munkának számít, de: a munkás kiképzésére, tanítására, sőt munkaejegének reprodukálását elősegítő tevékenységére, tehát pl. a szórakoztatására fordított munkaidő a munkafolyamatban amortizálódik. Eppen úgy, mint amikor egy esztergappal egy csavart gyártók, a gép értékéből kopásnak arányában átvisz értéket a termékre, a csavarra. Milyen arányban kopik azonban a munkás tudása, szellemi tőkéje? Amikor ezt feszegették, Kopátsy meglehetősen semmitmondó válaszokat adott, és végül a kérdés meglehetősen homályban maradt.

A szellemi tőke amortizációja körül kibővített vita után egy — talán még problematikusabb részének — a munkaerőáru időbeni állandóságának kérdése került előtérbe. A termelőkenyvel növekedése népgazdasági szinten megegyezik a fogyasztás növekedésével — írja Kopátsy és ebből azt a következtetést vonja le, hogy az egy főre eső fogyasztás értékben állandóságot mutat — ezt nevezi a

munkaerőáru értékének. Egyszerűen a lakosság számával oszt, nem azoknak a dolgozóknak a fogyasztását vizsgálja, akik a javakat termelik, hanem az összlakosságot tekinti.

Bizonyításmenetét két helyen is sántít. Egyrészt a nemzeti jövedelem egy része — a Bertóti szerint tárgyalt — potenciális nemzeti jövedelemnek, de nem része a reális nemzeti jövedelemnek, mint hadikiadások, etc. Egy tankot nehezen lehet egy munkás fogyasztásaként elszámolni. Másrészt a Szabó Kálmán által több ízben felített kérdés jogosságához sem fér kétség: — mi van az újracsatlással? A társadalom nemcsak dolgozókból áll. Még ha az improduktív-produktív munka vitától el is tekintek — vannak tőkésék, földjára- dékből élők stb.

Ezekre, a kérdésekre nem adott megnyugtató feletet Kopátsy, bár lehet, hogy kielégítőbb válaszokkal tudott volna szolgálni akkor, ha a vita rendezettebb mederbe folyik, ha ebben a fázisban Pirityi Ottó, aki vezette, még képes lett volna kézbe tartani azt.

A munkaerő értékállandóságát feltételezve Kopátsy útja egyenesen vezetett a munkapénzhez. Ha minden áru értéke a termelőkenyvel növekedés hatására változik, ahhoz, hogy értékálló pénzt kapjunk, nyilván a munkaerő értékállandóságából kell kiindulni. Kopátsy így írt:

„Az ideális pénz lényegében munkaidőre szóló utalvány, és ha a pénz valamely áru, vagy annak fedezete akár az áruk összessége (tehát aminek az értéke időben egyre csökken — tölem) akkor kénytelenek olyan megfelelési módokat keresni, mint a profit és a kamat, amelyek **alapvető funkciója** éppen az, hogy a különböző időszakokban jelentkező műveletet áru-pénzben kifejezett értékét munkapénzre korrigálják.”

Tehát a jó pénz az a pénz, melynek az értéke állandó. De hiszen ennek a vásárlóereje gazdaságban is egyre nő! Igen, és ebből csupán csak annyit előny származik, hogy mindenki jobban lesz érdekelt, hogy berakja a valahogyan szerzett pénzét a számlaszámba és várja a napot, amikor egy autó helyett tízet vehet rajta. Kevésbé fogja értékelni, hogy 10 autó értéke akkor annyi lesz, mint jelenleg egy autóa. Tíz autó mégiscsak több mint egy.

A jó pénz eddig úgy volt ismerős, mint az a pénz ami manipulálható. Esetleg szándékosan is ront-hatom az értékét. Kopátsy pénzével csak olyan társadalom képzelhető el, ahol mindenki kincsképző. És ez lehetetlenség.

De van még két másik kijelentés is az előbb idézett mondatban, ami sokkal inkább felzavarta a kedélyeket. Az, hogy a kamat és a profit csak az áru pénzben kifejezett értékének munkapénzre korrigálásán van hivatva véghezvinni. Logikusan következik ebből, hogy állandó

vásárlóerejű, de értékét vesztő pénzt feltételezve, ha 100 pénzt berakok a bankba és a kamatok éppen a pénzem értékvesztését pótolják, vagyis gazdaságban több lesz a pénzem a kamatokkal együtt, de értékben ugyanannyi, akkor Kopátsy szerint nem érték-többletből részesedem, csak valamikori munkám gyümölcsét élveztem.

Bertóti László éppen azt fejtette ki, hogy a lényeg az, hogy pénzem vásárlóereje nő, és ha a kamatokkal felélem, vagyis nem dolgozom, de jól élek, akkor a tőkém értékben csökken ugyan, sőt minimálisra zsugorodik, de tőke marad és ez a lényeg. Ugyanannyi gazdaságmennyiséget kapok érte, hiszen a vásárlóerőt változatlanul, tételtem fel. Másnak a munkájából életem. Kopátsy erre sem adott lényegi választ.

Erdős Péter a profit oldaláról támadta Kopátsyt. Ugyan- ebben a rendszerben csak az számít érték-többletnek, ami a tőke elértéktelenedés kiegyenlítése után jelentkezik. Például: ha a munkatermelékenység évi 5%-kal nő, és a tőkevagyon 5%-kal növekszik, akkor a tőkés még nem jutott érték-többletbe. Értékben változatlan a tőkéje, hiszen a tőke a munkatermelékenység növekedésének arányában veszít értékéből.

Ezzel szemben Erdős Péter kifejtette, hogy a kizsákmányolás Marx szerint többletmunka-elsajátítást jelent, amely a kapitalizmusban többletérték elsajátításává válik. **Kopátsynak szeméreteltenező és valóságos tényével el akarja leplezni a többletmunka-elsajátítás szüntűgy létező tényét.**

Ugyanakkor miután az érték-többletet minimalizálta Kopátsy, a kizsákmányolást pedig igyekszik szinte teljesen eltüntetni. Sajnos, „eredeti” módon nála a kizsákmányolás nem számít bele sem az m_c sem az m_v csupán a tőkés meg nem szolgált fogyasztása. Természetesen, így szinte nem is érdemes már beszélni kizsákmányolásról, és a kapitalizmus nem is különbözne olyan nagyon a szocializmustól, ha valóban így is lenne ez.

A tőkésnek a munkás feletti hatalmát egyáltalán nem az érték-rez adja, amit a tőkés elfogyaszt, hanem az, hogy ő a tulajdonosa a termelőeszközöknek. Mivel pedig az m_c és az m_v éppen ezt a hatalmat növeli, nem lehet semmiképp sem eltekinteni tőle. Egyébként módszertanilag is logikusabbnak látszik Marx módszerére, amikor a v-ből indul ki és az m-et maradéknak tekinti, egészében, mint elsajátított többletmunkát, érték-többletet.

Kopátsy Sándor sokszor hangoztatta, hogy az ő érték-elmélete az igazi marxista elmélet. Azt hiszem, ilyen rövid ismertetés után is világossá vált, mennyire nem az. Erdős Péter mondta a vita folyamán: **Nem munkaérték-elméletet csinálni nem halálos bűn. De azt mondani, hogy egy marxista, méghozzá az igazi marxista elmélet, ez már nem bocsánatos dolog!**

Árva László I. évf.

Megy a gőzös, megy a gőzös...

Az óvodában sokszor játszottunk vonatost. Elöl ment a mozdony, mindig sipolt, utána egymás vállát fogva a kocsi. Tudtuk, hogy alattunk kanyarog a sín, és hogy aki jegy nélkül száll fel, azt a kalauz megbünteti.

Azután iskolába jártunk, megtanultunk írni, olvasni, nem játszottunk már vonatost, viszont megtanultuk, hogyan hajtsa a gőz a mozdonyt, meg a hajót, anyukánk már gyakrabban felutaztunk a vonatra, kirándulni jártunk, meg felutaztunk a nagynénéhez Budapestre, villamosoztunk, földalattiztunk.

Teltek az évek, a gőzösköket lassan felváltják a Dieselelek és a villamosvasút-vonalak, mi pedig sikeres felvételi vizsga után egyetemre kerülünk, és igyekszünk elsajátítani a közgazdasági gondolkodást.

Azért nem árt még egyszer tisztázni néhány dolgot, hátha a sok iskola, vagy netán az ELET mégsem adott volna kellő alapot.

A könyvvitel túl gyakorlati tárgy, az elmélettörténet túl elméleti, hogy a mindennapi kerékvágásból ne essünk ki a két vizsga között, tegyük le a vizsgát a Közlekedés és fuvar című tárgyból.

Vegyük elő a könyvet, lapozzuk fel. Szerzői: dr. Fehérvári László, Péterfi János, Szalontai Valér. Hallgassuk meg, mit mond a szakképzett óvónéni:

„A vasúti pálya nemcsak alátámasztja és nyomvonal-szerűen vezeti a rajta közlekedő járműveket, hanem mechanikus kapcsolattal kényszerpályán vezeti azokat. Tehát a vasúti járművek között pályán közlekednek.” (4. oldal)

Azt is megtudjuk, hogy a kőzetek „két oldalán padkasáv helyezkedik el, és ez figyelemzeti a vezetőt, „hogy letért a pályáról”. (10. oldal). Azt ugyan nem írja, hogy ilyenkor rendszerint már késő) De tetszett az is, ahogy a teherautók billenek:

„... a teherautók pedig vagy univerzálisak (nyitott, ponyvázható, lehajtható oldalfalakkal), amelyek már nagyobb részt billenők is (hátra), vagy...” (11. oldal)

Szóval hátra, és nem előre. De miért nem oldalt? Az oldaltbillenők nem gazdaságosak? Vagy olyan nincs is?

Nem akarok a szakszargon kinos mondat szerkesztéséről vagy szavairól (az autó kereke pl. légfűvott gumibroncs) írni, erről olyan sok helyen vitatkoznak, de bemutatok még néhány részt a könyvből, melyet a harmadéves iparszakos hallgatók most, a vizsgaidőszak elején kaptak kézhez, hogy a vizsgára felkészüljenek. A könyv rövid eddigi pályafutása alatt méltán zárko-

zott fel a „klasszikusokhoz”.

„A vízi közlekedés pályája a Föld felszínén elhelyezkedő víz felszíne.” (11. oldal)

„Felsőfolyásban a víz hordalékot ragad magával medréből, az alsófolyásban lerakja hordalékát, a középső folyásban pedig mindkettőt csinalja.” (11. oldal)

„A hajó, mint építmény, két lényegesen különböző szerep-részből áll. Az egyik a **hajótest**, ez valósítja az úszás követelményét, a másik a **felépítmény** ez rendeltetés-szerűen sosem merül a vízbe.” (12. oldal)

A könyvben még igen sok a hasonló „szöveg”. Természetesen megtalálhatók benne a lényegesnek szánt részek is. Előre a közlekedés többek között népgazdaságunk vérkeringését biztosítja, ennek megszervezése, gazdaságosságának vizsgálata az iparszakos hallgatóknak is fontos, aki mindössze egy fél évig tanulja az egyetemen, mint tantárgyat a Közlekedést és a fuvar. Ezt a lényegét azonban így „beágyazva” nem szívesen vesszük be.

HALÁSZ GEZA

Riport azzal a merénylővel

Az amerikai példát követi-e?

Több nyugati és keleti és északi és Daily hírgyűnkőség egybehangzó tudósítása szerint **revolveres merényletet követett el Viszonylag Gusztáv közgazd-egyetemi hallgató. A hírforrások szerint tettét hírtelen felindulás motiválta. Felkerestük lakóhelyén a veszélyes bűnözőt.**

— Tulajdonképpen mit is tett?

— Revolverrel kényszerítettem egy jármű vezetőjét útirányának megváltoztatására.

— Repülőgéprablás?

— Olyasmi. Csak mi kis ország vagyunk; én villamos raboltam.

— Hogy-hogy?

— Nagyon egyszerű. Alltam az Astoria-megállóban és vártam egy 49-es. Nem jött, helyette befutott egy 42-es.

— És azután...

— És azután egy 52-es. Utána tíz perc szünet. Aztán egy 42/A.

— És Ön mit tett?

— Káromkodtam. Némi várakozás után megjelent újra egy 42-es. Erre már felszártam.

— Revolverrel a kezében.

— Nem pisztoly volt az, kérem. Egyszerű puská, igaz, hogy kisbűb. Matekra készítettem. Felszártam és belenyomtam a vezető háta-ba. Mondtam, ha kedves az élete, a Szabadság-híd felé megy.

— Erre ő?

— Ő megvonta a vállát, hogy neki mindegy. Háttal úgyszólam tábla van kitéve. Csak a váltóállítóval volt némi vitám.

Azt hazudtam neki, hogy ellenőrvagyok, és egy veszélyes blüccelöt kell a Budafoki Igazgatóság-ra szállítani. Így aztán az egyetem felé jöttünk.

— A többi utas mit szólt hozzá?

— Először kiabáltak, de azután valaki közbeiktott, hogy biztosan filmet forgatnak rejtett kamerával, így azután mindenki mosolygva nézegetett körbe-körbe, meg integetett.

— Egyet áruljon meg el. Miért követte el tettét?

— Tudja, fél tíz óta várok. Tíz után öt perccel történt az eset. En még be akartam érni a matek-szemináriumra.

—spé—

Story — helyett...

Igen színvonalas „Agit-klubnak” lehettünk részesei. Vendégünk Ipper Pál volt. Az igazság kedvéért megjegyzem, hogy mi, diákok magunk között rögtön megállapítottuk:

— „Ez valóban egy jó fej”.

Ennyit előljáróban. A napokban felkerestem Ipper elvtársat a Magyar Rádióban. Sok munkája közepette is vállalkozott a beszélgetésre, és elmondta, számára is nagy élmény volt, amikor találko-

zott egyetemünk hallgatóival — ezt jólesett hallani.

Egy érdekes storyt kértem tőle az igazság kezdetén, s egy se volt közöttük, aki jól informálnak” vallhatta magát. Az újságírók nagyrészt azzal töltötték idejüket, hogy két- ill többoldalú baráti összejövete-

600 külföldi újságíró, tudósító tartózkodott Bécsben a tanácskozás kezdetén, s egy se volt közöttük, aki jól informálnak” vallhatta magát. Az újságírók nagyrészt azzal töltötték idejüket, hogy két- ill többoldalú baráti összejövete-

leket tartottak, s az ezeken elhangzott vélemények szerint — a „két küldöttség vezetői-nek távozása után indul csak meg az érdemi tanácskozás a két fél között...”

Bécs második Genf szeretne lenni, ezért mindent megtesznek azért, hogy a két nagyhatalom képviselőinek és a tudósítóknak a megelégedését, tetszését megnyerjék. Többek között 800 000 schillingert kibéreltek a Burgban két golein-termet, amit tv-stúdióknak rendeztek be. (Ezt láthattuk múlt héten a Tv-fórum műsorában is.) A Burg alagsorában pedig 6 kitűnően felszerelt rádióstúdió várta a tudósítókat. A bécsiek nagyon ügyelnek a semlegesség látszatára. Ennek ellenére mégis becsúszott egy kis „hiba”. Az Inter-

vízió és az Euróvízió tudósítást adott a tanácskozás megnyitóbeszédeiről — és itt 8 másodperccel tovább adta az USA küldöttségvezetőjének beszédét. Ezért a „semlegesség látszatát”-nak megsértéséért a felelős tv-szerkesztő figyelmeztetést kapott.

Kitűnően megszervezték a két küldöttség „kíséretét” is. A külföldi tudósítók csak azon esodálkoztak, hogy honnan került elő ennyi rendőrfőnök — sokak véleménye szerint az utóbbi időben sok volt az előléptetés Bécsben.

Ennyit tudtam meg — storyk helyett, s most kommentár nélkül közlöm!

Katona Zsuzsa

SPORT

Röplabda férfi

KSC—Szentendrei Spartacus 3:1, KSC—MMG 3:1, Vasas 12:0—KSC 3:0, KSC—Dorog 3:0.

Röplabda női

KSC—Külker 3:0, KSC—Május 1. 3:0, KSC—MAFC 3:0.

Labdarúgás

KSC—Soroksári Vasöntő 1:0, Ékszerész—KSC 3:1.

Kosárlabda női

Jászberény—KSC 48:44,

KSC—K. Tejért 62:47.

Kosárlabda férfi

KSC—Hatvan 221:52 (99:28), Ld.: Major 64, Hatházi 57, Móricz 38, Kiss 30.

KSC—Állatorvosi Egy. 108:95.

Bp. junior mérkőzések

Cs. Autó—KSC 54:49, KSC—MAFC 68:58.

Kézilabda

KSC—Traktorgyár 18:17, KÖVAC—KSC 27:18.

ZAJ — AZ ÍRÁS BELIN

A szervezőtudomány idegen-e a statisztikától?
A kérdésre a válasz, úgy érzem, minden közgazdaságtudományban kicsit is jártas ember számára egyértelműen nem. Ennek taglalására a cikkben nem térek ki, hiszen ennek bizonyítását bárki megtalálhatja az egyes ágazati diszciplínák bevezető fejezeteiben. Hogy mégis ez a kérdés felvetődött és megfogalmazódott bennem, arra az első évfolyam egy jelentős részének 1970. május 19-én általános statisztikából lefolyt vizsgája adott okot. Kb. 150—200 ember próbált szerencsét, többségük sikerrel. Ahogy ez a „siker” vagy „sikertelenség” megtörtént, azzal néhány ok miatt nem lehet egyetérteni. Vegyük sorba a tényeket, melyekből leszűrni tanulságok feltétlenül megismerendők a tanszék részéről a jövőben.

1. Az írásbeli vizsgán, amelyet 18-án írtak a hallgatók, a másnapot, azaz 19-ét, 9 órát jelölt meg a tanszék az eredményhirdetés időpontjával. Ezzel így önmagában nem is lenne probléma, hiszen ha a tanszék kijavította volna a fenti időpontra a dolgozatokat, elkerülhető lett volna az a — vizsgaidőszakban egyáltalán nem kívánatos — felesleges ácsorgás, izgalom, s nem utolsósorban zaj, melyben így részük volt az elsősoőknek.

A zajt csupán csak azért említettem, mert szinte lehetetlenne tette az államvizsgaszabályzat felkészülésünket ugyanezen az emeleten közvetlenül a várakozó tömeg egyik része közelében.

Persze itt hibáztathatnánk a túl nagy zajjal „várakozó” elsősoőket is, hiszen tekintettel lehetnek volna felsőéves társaikra, de mivel mi is voltunk korábban „várakozó tömeg” a statisztika tanszék előtt, így inkább az ő zajukat, mint a tanszék ésszerűtlen vizsgaszervezését értem meg.

2. Ugyanis, ha a tanszék tisztában van általános statisztikai dolgozatok javító oktatónak teherbíróképességével és ez a létszám nem képes a fent írt tömeg dolgozatainak az általuk meghirdetett időpontra való kijavítására, akkor ezt a tanszéknek, véleményem szerint nem szabad vállalnia. Ugyanis mennyiségi szemlélet túlsúlyba kerülése feltétlenül a minőségi munka rovására megy, legalábbis két szempontból:

a) Nem tesz jót a tanszék

A műszaki-gazdasági fejlődés következtében egyre nagyobbak a követelmények a gazdasági szakemberekkel szemben. Ennek megfelelően az egész világon fokozódnak az erőfeszítések a szakemberek színvonalas felkészítése érdekében. A hatékony oktatási módszerekkel szemben egyik döntő követelmény, hogy biztosítsák a tanított ismeretek begyakorlását.

A hagyományos oktatási formák esetén a begyakorló készség elsajátítása a gyakorlati munkára hagyatkozik. A gyakorlat azonban, mint készségfejlesztési módszer, nem szabályozott és nagyon drága képzési lehetőség, hiszen a téves döntések következményei a gazdaságra hárulnak. Olyan „tréningre” van tehát szükség, amellyel a hallgatók rendszerezett ismeretanyagukat gyakorlati módon gyakorolhatják. Ezt biztosítják az intenzív oktatás különféle formái, módszerei, az esettanulmányok, vállalati játékok.

Az Ipar Kar tanszékein széles körű munka bontakozott ki ebben a tárgykörben. Az eddigi eredmények alapján a kar szakszervezeti bizottsága tapasztalatcserét rendezett. A vitaindító referátum az Ipari Üzemszervezési Tanszéknek az esettanulmányok összeállítására, vitája során szerzett oktatásmódszertani tapasztalatairól szólt.

Az Ipari Üzemszervezési Tanszék 1967. óta foglalkozik esettanulmányok összeállításával. Az elmúlt években a kidolgozott esettanulmányokat a gazdasági vezetők továbbképzése során rendszeresen felhasználtuk, többek között az Ikarus, a Hűs- ipari Vállalat, a Borsodi Vezetőképző Iskola, a Pécsi Vezetőképző Iskola és a Lenin Kohászati Művek gazdasági vezetőinek továbbképzésénél. Három nagyobb esettanulmányt az Országos Vezetőképző Központ vett át a tanszékétől.

Az egyetemi oktatásban az első esettanulmányt az 1968—69. oktatási évben vezettük le.

A tanszék által kidolgozott esettanulmányok

— témájuk szerint a vállalati

b) Az olyan jellegű vizsgáztatásnál, mint amelyet a statisztika tanszék bonyolított le, a minőségi munka elengedhetetlen követelménye az egységesség.

Tapasztalataim azonban épp ellenkezőjéről győztek meg. Ennek egyik oka lehet talán az, hogy olyan elvtársak is javították a dolgozatokat, akik egyébként tanszéki munkamegosztás keretében évközben nem sokat érintkeztek az általános statisztika tananyagával. Ez önmagában még nem lenne probléma, hiszen az ilyen jellegű segítségre bármi tanszéken sor kerülhet és senkinek nem lehet különösebb észrevétele akkor, ha mindenki ugyanazon elvek szerint és módszerekkel értékeli a dolgozatokat, mint ahogy azt az ún. ált. statosok tették.

Ha a hallgató azt látja, hogy előtte, úgy sejtében, hozzávetőlegesen értékeli egész fél-évi munkáját, feltétlenül rossz szájjal távozik a vizsgáról, amit a tanszék egy kicsivel jobb szervezéssel elkerülhetett volna. Mert

3. ha a tanszék nem azt akarta, hogy korlátozza az egyes vizsganapokra a létszámot (ez elkerülhetetlenül több vizsganap megadását tette volna szükségessé), akkor is megvalósítható lett volna zökkenőmentesen az eredményhirdetés,

mégpedig úgy, hogy az egyes csoportokat kis késleltetéssel rendelik be az eredményhirdetésre,

így a tanároknak sem kellett volna a hirdetés előtt sietve javítani, a hallgatóknak pedig nem törte volna szét egész délelőttjét. (A 9 órás eredményhirdetésből egy fél 2-ig tartó permanens hirdetés lett.)

Az eddig elmondottakat azért írtam le, mert úgy érzem, hogy az egyetemen folyó oktatással, reformmal kapcsolatosan mindenfajta olyan észrevételezés, hibát meg kell említenünk, és beszélnünk, amelyek megoldása és felszámolása egy kicsit is előbbviszi az oktatás színvonalát éppen a korszerű közgazdászok képzés, reform tökéletesítése érdekében.

Németh Miklós

ÖRÖMMEL VÉSSZÜK TUDOMÁSUL, hogy a civilizálódás következményeként megnövekedett az emberi élettartam. Ezzel együtt megyorsult a szervezet fejlődése, az akceleráció miatt hamarabb érünk. A fizikailag munkaképessé válás és a munkába állás időpontja viszont messze eltávolodott egymástól. A fejlett termelés képzettebb munkaerőt kíván — általában igen megnőtt a képzési idő.

Az egyetemet végző fiatalok jó esetben is csak 22—23 éves korukban állhatnak munkába — szakmailag és anyagilag egyaránt kezdőként. Igen, de a „megnövekedett életben” is csak akkor fiatal az ember, amikor... Kár, hogy ez nem matematika (... van olyan is, ahol kár?...), de sajnos nem asszociatív dolog; a növekmény csak a végéhez adható hozzá, s házasodni pl. ebben a növekményben kicsit késő lenne.

Tehát: a biológiai, társadalmi érettség (gondolkodás, felelősségvállalás stb.) és a társadalmi feltételek időbeli távolságának kérdéséről van szó. Ha már a szerelem és az összekapcsolási terv megvan, előáll az első, minden szempontból lényeges probléma: a lakás. Sokaktól hallhatjuk, hogy egybekeverülünk szinte egyetlen akadálya ez. Mégis vannak egyetemista házaspárok szép számmal. Igaz, panaszkodnak is a nehézségek miatt. Arra voltam azonban kíváncsi, vajon vannak-e olyanok, akiknek sikerült saját erőből valamilyen formában túllépni a legnagyobb gondon.

A zsidongóban ült Miklós Lászlóné (Szöke Rózsa) éppen egyedül egy hosszú asztalnál.

Előtte pamutok, olló, az öleiben egy készülő himzéses férfi mellény. Eladásra. A sajátját is ő csinálta: szeret himézni. Ez a darab pedig pénz hoz a „házhöz”, illetve ne vágjunk a dolgok elébe. Amikor elmondom, miket szeretnék megtudni, elmosolyodik. Hosszú, szöke haját félresimítja, nézgeti a himzést, majd az öltögetést folytatva elkezd beszélni.

— Miért? Nincs abban semmi különös szerintem, hogy egyetemisták összekapcsolódnak. Talán jobban van bármí is a diploma megszerzése után? Csak az idő megy. 1968-ban kerültünk össze. Itt az egyetem ismerkedtünk meg.

Egy évig, amíg a férjem nem végzett, a Makarenkóban laktunk. Akkor nem volt lakásproblémánk.

No, persze ehhez az kellett, hogy egyetemre járjon az ifjú pár.

— A család nem ellenezte, hisz a mi dolgunk. Volt rendes esküvőnk is. Fehér, rövid ruhában voltam — aztán vizsamentünk a koleszba.

— Amikor férjem végzett, persze ki kellett menni a koleszból. Négy hónap; albrélt 800 forintért. Nem volt mosdóhely; ráadásul az öregasszony be-beállított a szobába. Nem kívánom senkinek.

— Egyik barátunk hobbjá a barkácsolás.

Csinált egy vikendházat. Megvetített egész olcsón tőle, most abban lakunk. Farostlemezéből van, közte üvegyapot.

Egy szoba, kis konyha. Lehet persze fűteni is. Már van bútorunk, sőt most vettünk tv-t. Budaörsön a sógorom adta kölcsön telkének egy sarkát. Ott „ütöttük fel”. Igen szép hely és jó a levegő is.

Lám, lám, kis leleményességgel és munkával, az élet növekményéből, vannak, akik az első részhez is lecsipnek egy darabot. Reméljük, az új lakásrendelet megjelenése után nekik se kell már sokáig gyűjteni, s felcserélhetik a „vityillót” egy „tényleg lakásra”.

— Hogy miből telik? Hát dolgozunk.

A férjem mindennap 1/9-ig órákat ad. Én az állami hivatalban vagyok heti 12 órát, 10 Ft-os órabérral. No és a nyári munka. Most igen örülök: egész nyáron barackot fogok árulni a piacon.

— Jól láttad, délután is sokat bent vagyok az egyetemen. Nem szeretek egyedül otthon lenni, így aztán együtt megyünk este haza.

— Igaz, hogy közgazdászok vagyunk, ill. én is az leszek talán, de nem nagyon számoltgattunk mielőre a „kijövést” — külön-külön is élni kellene valamiből. Így se kerül sokkal többre, s most már egy éve Laci keres.

— Főleg vizsgaidőszakban tanulok. Persze, jut időm olvasni is. Különben is, nekem nem megy el az időm randira.

— Valóban, a „nagy” ifjúsági problémák számunkra lehet, hogy nem azok, mint az egyedülállóknak. Miért lett volna korai? Azt vallom, a szerelmem megéri. Ha újra kezdenék? Hát persze, hogy így.

— Szeretnék gyereket, de ahhoz tényleg lakás kell. Most akarunk valami alapot befizetni. Arra gyűjtöttünk. Igen jó lenne, ha sikerülne — bár én szeretem a vityillót.

Egy minta közben készen lett. Amikor elbúcsúztam, utánam szólt:

— Lehet, hogy optimista vagyok, de meg lehet oldani a problémákat, ha akarja az ember.

KONCZ GÁBOR

Az esettanulmányok szerepe és alkalmazása

„Tréning” az oktatásban

lati tevékenységi folyamatok begyakorlását szolgálják,

— a résztvevők időbeli terhelése szerint több szakasos feldolgozást igénylőek,

— az eset feldolgozásának módszere szerint párbeszéd és vita jellegűek, helyzettanulmány-, szituációelemzéseszerűek, valamint játékszerűek.

Az elmúlt tanévben a IV. évf. nappali és az V. évf. esti iparszakos hallgatók számára egy számítógépi feldolgozást igénylő esettanulmányt vezettünk le, amelyben a hallgatóknak az adott vállalati esetre vonatkozóan a kapacitás és az átbocsátóképesség optimális terhelése érdekében kellett a legcélszerűbb megoldásokat kiválasztaniuk.

Az esettanulmány levezetése során oktatásmódszertani szempontból a következő eljárást követtük.

A hallgatókat 4—5 fős csoportokra osztottuk. A gyakorlatias gondolkodás elősegítése érdekében a gyakorlatvezetők létrehozta egy vállalati szakemberekből álló csoportot is, akiket az esettanulmány tartalmáról, céljáról, levezetésének módjáról előzőleg tájékoztattunk.

A csoportalkotás és a csoportvezetés, más néven a szövívő kiválasztásának módját a gyakorlatvezető határozta meg. Lehetséges változatok:

— a csoport a szövívő kiválasztása, a gyakorlatvezető tanár által történő kijelölés útján szerveződik,

— a csoportok kialakítása a hallgatóság szabad elhatározása alapján történt, a csoportok szövívőjét a gyakorlatvezető tanár a csoport tagjai közül utólag jelölte ki,

— a gyakorlatvezető tanár

kijelölte a csoportok szövívőjét, ezután a csoport szerveződése a hallgatók szabad elhatározása alapján történt,

— a gyakorlatvezető kijelölte a csoportok tagjait, ezután a csoport megválasztotta szövívőjét,

— a csoport szerveződése, a szövívő megválasztása a hallgatók szabad elhatározása alapján történt.

A csoportok megalakulása után a gyakorlatvezetők szóban elmondták, hogy az esettanulmány levezetésében való aktív részvétel feltétele a fél-évi aláírásnak. Az értékelés megvalósítása érdekében minden csoport 100 pontot oszthatott szét tagjai között.

A csoport minden tagja egyénileg elvégezte az értékelést, saját értékelése alapján, titkosan felosztotta a rendelkezésre álló 100 pontot a csoport tagjai között. Az értékelést a foglalkozások után átadták a gyakorlatvezető tanárnak, aki átlagolás alapján határozta meg egy-egy hallgató pontszámát.

Az eredményt a gyakorlatvezető az utolsó foglalkozáson ismertette. Az értékelési rendszer alkalmazásának az volt a célja, hogy a hallgatókat az aktív szereplésre ösztönözzük. A foglalkozásokon a mikrocsoporthoz szövívő, a beadott írásos anyag alapján, szóban ismertették javaslataikat a döntési fázis variánsaira vonatkozóan. Ezek indokolását is kifejtették. Rendelkezésre álló 5 perc. A gyakorlatvezető ezekben táblán rendezte az elmondottakat. A táblázat oszlopai az egyes csoportokat reprezentálta, sorai pedig a döntési fázisokra vonatkozó

csoportválasztásokat mutatták.

Az esettanulmányi viták során a gyakorlatvezetők értékelték az egyes csoportok véleményét, irányították az egymás véleményét vitató kollektívák munkáját, végül indokolták a szóban forgó döntési fázis tanszéki megoldásában szereplő döntési változatokat, amellyel elfogadható arányban egybeestek a legaktívabb kollektívák határozatai. A gyakorlatvezetők a vitát úgy irányították, hogy az irreális variánsok elvetésre, a reális variánsok elfogadásra kerüljenek, a kiválasztott és a lefuttatott 4 számítógépes variáns optimális voltáról a hallgatók az indoklás alapján meggyőződtek.

Az esettanulmányok oktatása során szerzett tapasztalatok alapján a jelenlegi hiányosságokat és a továbbfejlesztés útjait a következőkben látjuk.

Az esettanulmányok igen jól szolgálják azt a célt, hogy a hallgatók begyakorlás szinten ismerjék meg a vállalati döntések módszerét. Megállapítható azonban, hogy a nappali szakos hallgatók nehezen tudják az adott tényezést vállalati környezetet elképzelni. Megítélésünk szerint:

— az esettanulmányban bővebb helyzetkép megadása szükséges, természetesen úgy, hogy a megoldási variánsok rovására ne menjen,

— a helyzetismeret bővítése helyszíni tanulmányozás, helyszíni konzultációk útján is történhet,

— az esettanulmány levezetése alkalmával a témában jártas gyakorlati szakemberekből álló kollektíva létrehozása (ennek hasznosságát néhány tanulócsoportban létrehozott gyakorlati szakembe-

rekből álló kollektíva vitakészsége bizonyította).

Oktatásmódszertani szempontból helyesnek ítéltük meg azt, hogy az esettanulmány levezetéséhez szükséges aktív vitakészség kialakítása érdekében team-eket kell képezni, és azokat — a szerepléstől függően — differenciáltan értékelni.

Az alkalmi mikrokollektívákban — a team vezetőit és tagjait egyaránt a hallgatók demokratikus választották meg — nem alakult ki tervszerű munkamegosztás, általában 1—2 hallgató dolgozott egy-egy kollektíván belül.

A kijelölt team-ekben viszonylag tervszerűen folyt a munka.

A team-munka során érdekes módon több átlagos tanulmányi eredményű hallgató kitűnt. Aktivitásával, logikus gondolkodásmódjával, határozott fellépésével magával ragadta a kevésbé aktív hallgatókat is. Több jeles tanuló csak az ismert anyag keretein belül tudott tájékozódni, annak talajáról még a várható siker reményében sem volt hajlandó eltérni.

A demokratikus értékelési mód nem érte el a célját, differenciálás helyett nivellálás történt. A hallgatók nagy többsége azon a véleményen volt, hogy ha a tanár ad bármilyen rangsort, osztályzatot, azt elfogadják, de ne várjuk tőlük, hogy az önkéntes alapon létrejött team, amelyben többnyire egymással szimpatizálóknak dolgoznak együtt, differenciáljon egymás között.

A csoporton belüli pontozásos értékelési rendszer nem ol-

dotta meg a kollektívák közötti differenciálást. Egyes csoporton belüli elért pontszám mögött aktivitás és tartalmi hozzáadás szempontjából más-más értékek rejtettek. Helyesnek tűnik ilyen esetekben az értékelés egységét a team szintjében megjelölni és így a kollektív értékelés elvét alkalmazni.

A jelenlegi technikai felkészültség mellett a számítógép felhasználását igénylő esettanulmányok esetében továbbra is azt a megoldást célszerű alkalmazni, hogy a vállalati gazdasági eset leírásán kívül előre el kell készíteni a megoldásváltozatokat, a lényegesnek ítélt programvariánsok számítógépes feldolgozását. Ezáltal tudjuk biztosítani, hogy a szükséges információk sokszorosított formában rendelkezésre álljanak.

Az idővel való gazdálkodás érdekében és a programozott oktatás szempontjainak érvényesítése céljából előnyösek tűnik a projektor felhasználása. A hallgatói válaszokat rendszerezett, programozott, táblázatos formában fogalmaztuk meg és az aktuális táblákat rendre projektorra kivittük.

Az esettanulmány levezetése során szerzett tapasztalatok hasznos

segítséget nyújtanak a szakágazat számára már elkészült esettanulmányokéket levezetéséhez, a jelenleg készülőfélben levő esettanulmányok módszertani struktúrájának standardizálásához és a levezetett esettanulmányok tartalmi továbbfejlesztéséhez.

Megítélésünk szerint a jelenleg meglévő esettanulmányok az ismertett szerkezeti felépítésben eleget tesznek a velük szemben támasztott követelményeknek. A hallgatók ismeretanyagukat klinikai úton, a konkrét vállalati környezetben elemezhetik. Nem önmagában a matematikai módszerek, a számítástechnika, hanem e kettő szerves egységben a gazdasági háttér alapos megismertetése a fő cél.

Dr. Bodnár Pál adjunktus

Ami tablónk

A fényképész beállítja a masinát, majd feltekint. Még utoljára természetellenes pózba csavarja a bambán mosolygó delikvens fejét. Pedig csak az a bűne, hogy odaült. Azután megnyalva a mutatóujját, és a magasba tartja. A fénykép-alany gondolkozik azon, hogy vajon mennyiben fontos az elsőléptét műteremben a széljárás megfigyelése. Ezáltal okosnak látszik. A fényképésznek nyert ügye van. Az ünnepi alkalomra készülő fénykép jónak ígérkezik. Ekkor a fekete lepel mögül felrepül egy szerződéses dolgozó, vagyis egy kismadár.

A fényképezőgép előtt szorongó illető ijedében bandzsit egyet, mire fotósunk elégedetten exponál. Hamarosan kész a fénykép, amely kincset ér annak, akit ábrázol. Legalábbis igyekszik úgy elérjenni.

Amilyen az élet! Most, amikor búcsúzunk a „KÖZGAZDÁSZ” öreg, de bohó munkatársaitól, még a fotós fényképe is előkerül. S mit tehet ilyenkor a humorista?! Megpróbálja helyrepopozni.

Lehangoltan nyújtjuk búcsúra a jobbunkat **Kazár Péternek**, a nagy mókamesterünknek. A viccei után bármilyen más által mesélt viccen halálra röhögtük magunkat. Úgy kinőtt neki egy-egy tréfa, mint egy tréfa. Ott-honnan mozog a különböző vitákba. Ezt bizonyítja, hogy mostanáig szakértőként járt-kelt az egyetemen. Mint vezető beosztású alkalmas viccmesélésre, különben megállja a helyét.

Nem egészen úgy **Szász Kati**. Ahogy a verebek csipogják, ő az újságírást sem nézi le. Már volt rá eset, hogy annyit szaladgált egy cikk után, mint egy nagy lapnál. A főszerkesztőnk pedig itta a vizet, miközben naívan a halászlét gyanúsította. Valószínű, hogy minden szerkesztőség szívesen alkalmazná munkatársnak, olyan keveset telefonál. Igaz, a nőknél sohasem lehet tudni.

Lehet, hogy **Kádár Jancsi** — aki mellelég villanófényvel horgászik (a nőkre) — más a véleménye. Hiszen ő megpróbálkozott már írással is. Ezért nem bízik az írásos anyagban, és inkább saját maga pofozza helyre az előhívott fényképeket. Amilyen jó erőben van, én megelégednék az azal is, hogy előhívjon. Azután elfutis, hogy kikerült az életbe, a közgazdaságtudo-

mánnyal is szerencsét próbál. Bár ez néha visszarúg.

Amennyiben nem csal az emlékezetem, a követező fényképen **Czibor Valit** látom. De lehet, hogy csal, mert olyan ritkán és szélsébesen járt be a szerkesztőségbe. Az emlékezetem. Majd elfelejtetem mondan, Vali rendelkezik az egyetemen a legszebb és legnagyobb telefonszámgyűjteménnyel. Néha végiglapozgatja. Most, hogy elmegy, több kolléga is pályázik megüresedett helyére.

S íme, még egyszer a sors balkeze. Van szerencsém bemutatni **Kulcsár Józsefet**, a zulfényképészt. Persze inkább csak a fiú hallgatók előtt. Ők talán még nem ismerik. Éles szemmel látja meg a mindennapi élet kiugró vonalait. Nemegyszer követi is. Annyit kergették már, hogy egy-két premier-plán híján már-már befutott. Ahogy ismerjük, ez csak rajta múlik. Meg a vőlegény gyorsaságán.

Sebestyén István titokban kiküldött munkatársunk. Örökké bolyong valahol. Nagy meglepetést okoz, amikor újra megjelenik. Mármint maiban van, én megelégednék az azal is, hogy előhívjon. Azután elfutis, hogy kikerült az életbe, a közgazdaságtudo-

S ha görbe tintával is, de összeállt egy kis tabló. Erre pedig mindenkor azt szokták írni: **TALÁLKOZUNK...**

Tormai László

PÉCSI FILIALE

Vidéken először, egyetemünk délelőtti kihelyezett tagozata Szeptemberben 120 hallgatóval kezdődik az oktatás

A közgazdász-képzés történetében első alkalommal ez év őszén délelőtti tagozaton is megindul vidéken az egyetemi oktatás.

Pécssett, az ottani Tudományegyetem épületében délelőtti kihelyezett tagozaton (ami nem hivatalosan kart jelent) szeptemberben kezdetét veszi a fiatal közgazdászjelöltek szakmai felkészítése.

Az induló 10 főnyi oktatói gárda egyik budapesti tagja **dr. Benedeczki Jánosné**, egyetemünk statisztikai tanszékének docense. Tőle érdeklődtünk az új „karról” és a kezdeti lépésekről.

— Öt éve már, hogy néhány nagyobb vidéki városunkban, így Miskolcon, Pécssett, Szegeden, Győrött — megfelelő számú jelentkező esetén — az elsőtől harmadik évig a helyi és környékbeli hallgatóknak esti tagozatos oktatást szerveztünk. A harmadik év elvégzése után ezek a hallgatók az utolsó két évet levelezőként Pesten fejezték be. A közgazdász szakemberek iránti egyre fokozódó kereslet folytán már a korábbi években fölmerült valamely vidéki nagyvárosunkban délelőtti tagozat létesítésének lehetősége. Pécs látszott a legalkalmasabbnak. Az elhatározást a szervező munka követte és mintegy másfél év után most már elmondhatjuk: rajtunk kész egyetemünk „új kara”.

— Az oktatók?

— Egyetemünk vezetősége úgy döntött, hogy az oktatási színvonal biztosítása érdekében szakmai tapasztalatokkal felvértezett pestiekkel is erősíti a helyi oktató gárdát. Így nyilván vállalkozás alapján árman: **dr. Komjáti Zoltán**, a

statisztikai tanszék docense, férjem, **dr. Benedeczki János** adjunktus és én utazunk Pécsre.

— Milyen szakokon kezdődik az oktatás?

— Csak négyéves, úgynevezett mikroszakokon. Tehát a tervező-elemző, tanárképző és a nyelv-egyesz szakokra kíváncsiak csak az első évet végezhetik Pécssett és a második évtől Budapesten kell folytatniuk tanulmányaikat.

— Eltérés a szakosításban?

— Pécssett már a másodéven döntenie kell a hallgatóknak, hogy milyen szakágazatot választanak, s csak a harmadik évben történik a szakosításuk. Az ipar-, agrár-, belker- és a pénzügy szak közül választhatnak.

— Milyen hallgatói létszámmal indul a kihelyezett tagozat?

— A felvételi vizsgák Budapesten lesznek és a felvételi lapokon történő kérelem alapján 120-an kezdhetik meg tanulmányaikat. Ez azonban nem jelenti azt, hogy „mindenáron” be akarjuk tölteni a létszámot. A felvételi minimum szintet itt is szigorúan betartjuk.

— Önálló tanszék? Vezetőik?

— Egyelőre négy bázis tanszékcsoporthoz lesz. Vagyis csoporttanszéki formában. A közgazdasági csoport vezetője **dr. Benedeczki János**. Ide tartoznak a polgazd., elméleti történet, gazdaságtörténet, gazdaságföldrajz, népgazdaságtan-tervezés és világgazdaságtan című szaktárgyak. A módszer-

tani csoport vezetője **dr. Hoóz István** egyetemi tanár, aki egyben az egész pécsi „kar” megbízott „dékánja”. Ő eddig a pécsi Jogtudományi Egyetem statisztikai tanszékének vezetője volt. Csoportjához tartoznak a matematika, statisztika és a számvitel. A vállalatgazdasági csoport **dr. Komjáti Zoltán** vezetésével az ipargazdaságtan, agrárgazdaságtan, üzemszervezés és a pénzügy szaktárgyakat fogja össze, míg a piackutató csoport a piackutatás, reklám, áruismeret, technológia és a nyelvoktatás „tanszéke” lesz.

— Hogyan oldják meg az olyan szaktárgyak oktatását, amelyekből félévenként csak igen kis óraszámú foglalkozás szerepel a tantervben?

— Ezeknek a szaktárgyaknak az előadásaira és vizsgáira — ilyenek például az elméleti történet — Budapestről utaznak le az oktatók.

— Vannak helyi tapasztalatai?

— Esti hallgatókat már korábban is vizsgáztattam Szegeden és Pécssett. Általában az volt az érzésem, hogy alaposabban készültek fel vizsgáikra, mint Budapesten kollokváló kollégáik.

— Mikor költöznek Pécsre?

— Férjem már május 1-vel megkapta a kétéves megbízatást. A statisztika oktatása csak januártól kezdődik, s én csak a jövő év elején megyek le Baranyába. Ez annál is jobb, miután lányom jövőre érettségi előtt áll, s így legálább ebben az évben még mellette lehetek.

— Nem volt merész vállalkozás?

— Oktatói feladatnak nagyon érdekesnek, izgalmasnak ígérkezik. Ami a sok utazást illeti, biztos, hogy fásaszó lesz, de ennek ellenére férjemmel együtt örömmel fogadtuk a megbízatást.

Pongrácz György

TÖRTÉNET TÖBB TANULSÁGGAL

Ez a vizsgaidőszak is jól kezdődik... Ez lehetne a mottója az I. évfolyam május 18-i analízisvizsgájáról szóló beszámolóknak. Nézzük röviden a történeteket:

Az írásbeli vizsga megkezdésekor a vizsgáztató **Bikics Istvánné** elvtársnő előnörizte az indexeket, és felszólította azokat, akiknek bármilyen tárgyból aláírásuk hiányzott, hogy hagyják el a termet, nem vizsgázhatnak, amíg a hiányt nem pótolják. Az I. előadóból közel 50 ember kifelé indult — a cselebbejje benmaradt, bár gazdaságtörténetből és gazdaságföldrajzból senkinek sem volt (nem is lehetett) aláírása. Kis idő múltán a vizsgáztató rájött, hogy is **előbbi két tárgyból nem is kell aláírás** (a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 28. §. (3) bek. értelmében, mivel külön félévfeladói feltételek nincsenek), és azokat, akiknek csak ez a két aláírásuk hiányzott, visszahívta. Egy részük akorra már természetesen eltűnt a környékről, és nem mindenki tért vissza, hogy némi időhosszabbítással megírja a vizsgadolgozatot.

A történelem és a földrajz egyértelműen a vizsgáztató tévedése volt, ezt ő is belátta. A többi tárgy — főleg filozófia — esetében viszont **igaza volt**. A 8./1969-70. rektori utasítás ugyanis kimondja: „... nem lehet semmi akadály annak, hogy a félév utolsó óráján megkapják az aláírást... Akí saját hibájából nem jelenik meg az oktatónál... addig nem vizsgázhat, de nem is vizsgáztatható más tárgyból, amíg a... beiratásról nem gondoskodik.” (2. pont) „A vizsgáztató köteles... meggyőződni, hogy a hallgató aláírásai megvannak-e...” (4. pont).

Csakhogy köztudomású, hogy a **rektori utasításokat a hallgatókkal nem közlik**, ők ezeket nem ismerik. És ha egy csoportnak a filozófia szemináriumvezetője azt mondja, hogy majd a vizsgán aláírja az indexeket, vagy az egyik alternatív kollégiumot tartó tanszék kiírja, hogy ekkor és ekkor (a vizsgaidőszakban) lehet aláírni a félévet, ugyan honnan jutna a diák eszébe, hogy ebből baj lehet?

Nem beszélek most arról, hogy az egész vizsga feszült, ideges légkörben, járkálás és hangos szó közepette zajlott, vagy, hogy az egyik csoportban az illyesmivel eltöltött 20 percet a 2 óra munkaidőből vonták le. Mindez csak azért érdemel említést, mert jól tudjuk, hogy a matematika nyugodt körülmények között is a legnehezebb vizsgák egyike. Illusztrációképp a 22-i eredmények: 196 vizsgázóból elégtelen 81 — 41% —, jeles 3 — 1,5% —, a szóbeli rontások és javítások nélkül! A helyzet aztán tovább bonyolódott azazal, hogy a hirtelen ijedtségben a 18-án kiküldöttek többsége átjelentkezett analízisből az imént említett 22-ére, és többé-kevésbé le is ment. A zűrzavar tehát **átgyűrűzött a hét végére szánt vizsgatárgyakra**, amelyek persze egyéneknél különbözöek.

Némi megoldást sikerült találni az érintettek számára. **Bedő Gyula** elvtárs engedélyezte, hogy azok, akiknek 18-án kellett volna vizsgáznuk, de nem vizsgázhattak, **június 23-ig kitolva tegyék le a vizsgát**, és ezzel kapcsolatban átjelentkezhetnek. **A gyors intézkedést köszönjük**, ez biztos jól fog jönni néhány em-

bernek. Szeretnénk azonban néhány következtetést levonni az ügyből:

Tőlünk, hallgatóktól mindenki elvárja, — és joggal! —, hogy ismerjük a ránk vonatkozó szabályokat.

Azt hiszem, ugyanilyen joggal kérhetjük mi is oktatóinktól, hogy a Tanulmányi és Vizsgaszabályzatot, valamint a rektori utasításokat ők is pontosan olvassák el és tartásuk be.

Mert az ilyen hercehurca senkinek se kellemes és a jelen esetben talált megoldás nem felelteti azt, hogy végsősoron minden illyesminek a hallgató issza meg a levét, ő kerül a kutyaszorítóba. (Nem is beszélve a KISZ-vezetők több napi szaladgálásáról.)

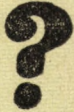
A másik: több célzást kaptam arra, hogy „hiszen a KISZ is megkapja a rektori utasításokat!” No, igen, a kari titkárok és az Egyetemi Tanács tagjai. Mi el is olvassuk. De nekünk nincs módunk és apparátusunk arra, hogy 2000 hallgatónk terjesszük, és **ez nem is a mi feladatunk!** Tipikusan ez az állami csoportmegbízottak feladata, és rajtuk keresztül a csoportok is tájékozathatók a hasonló rendelkezésekről. Hiszen így is joggal hangzik még el néha, hogy a KISZ olyasmit is csinál, ami nem az ő dolga.

Azt kérjük tehát, vonja le mindenki az esetből a megfelelő konzekvenciákat. Jó lenne, ha az amúgyes kifejezetten nyaralást jelentő rövid vizsgaidőszakot nem zavarná meg más ilyen incidens, és minden diák normál körülmények közt tudna számot adni tudásáról.

DOMÁNY ANDRÁS

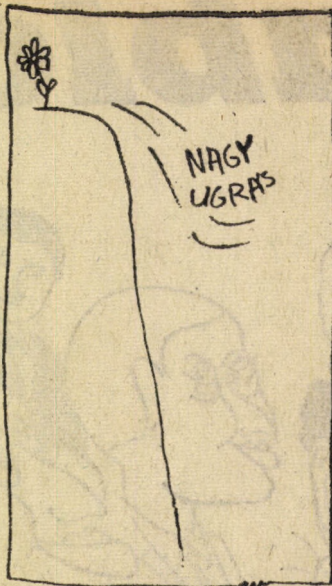
U.V. JEGYET EGYET VEGYEK

... vegyél kettőt
veled megyek.

Nagy János rajza

Óh, a tanulás...

Univerzális monológ egy személyre

Csütörtökön vizsgázom statisztikából. Ma hétfő van, három nap, négyszáz oldal, nem baj, majd ráverek. Első kötet: Általános statisztika, 1-től 3. fejezet. Irta: XY, kinyitom bal kézzel, lesimítom a címlapot... Címlapot. Ejnye, de koszos a körmöm. Hová az ördögbe tettem a körömpucolót? Kredenc, itt nincs. Ejjeli szekrényfiók, miért pont itt lenne. Fürdőszoba, megvan. Le is kéne vágni... Az ollót a múltkor... na, hol a fenében lehet? Idővel persze minden előkerül, csak ez a fene olló nem. És tanulni is kéne. Olló meglett, a körmöm levágtam.

Tehát a statisztikai idősorok... Apropó idő. Fél öt, és ötkor zár a patyolat. El kell hozni a... mit is? Cédula a brifaszniban, szatyor a vállon, fél óra alatt megjárom. Megjártam.

Tehát a statisztikai idősorok a statisztika legfontosabb részét képezik. (lásd: II. táblázat). Táblázat... Oszloponkénti az árak, soronkénti az évek. De megéheztem. Hiába, üres hassal nem lehet tanulni. Kimegyek a könyhába, valami csak van itthon. Nincsen. Hozok kenyeret meg egy kis ezt-azt, negyedóra alatt megvan az egész. Persze, tanulni kéne. Négyszáz oldal, sok az.

Most, hogy ettem, mindjárt jobban megy minden. Tehát oszloponként az árak... az árak, fene egye meg, majdnem elalszom. Ilyenkor kávét szoktam főzni. Egyszerű az egész, vizet teszek a masinába, megtöltöm a tartályt kávéval, odateszem, várok. Tíz perc, megszom. Mindjárt más a közérzetem. Vagy mégsem?

Nem világos ez a tábla. Le kéne rajzolni. Ceruza, vonalzó az hálistennek kéznél van. Tehát soronként... oszloponként... Te vagy az drágám? Nem egyáltalán nem zavarasz, sőt, már direkt vártam, hogy felhívjál. Ezt az istenátka statisztikát tanulom, és ilyenkor jól jön egy kis kikapcsolódás. Persze ciki az egész, van vagy négyszáz oldal, és gözöm nincs róla, hogyan leszek meg vele. Dehogy, a világért le ne tedd a kagylót, annyira azért nem sürgős. És különben is szeretlek. Szombaton mit csinálunk? Képzeld, a Tibor a Jutkával... Na, most mit szólsz hozzá? Mit? Hogy te is? Na ne mond!... Jaj, ne haragudj, most szólnak, hogy kész a vacsora. Majd holnap visszahívok...

Vacsora. Hamar eszem valamit, tanulnom kell. De már fél kilenc. Hol is tartottam? Ja, a táblázat. Na, jó, akkor menjünk tovább. Igen... ez világos... ez is. Hát kéne mosni. Ma meleg víz is van. Fürdőni is kéne. Hajmosás, fürdés, fél tizenegy. Ma még át kéne venni 70 oldalt. De a fene tanul éjjel. Múltkor olvastam egy orvosi könyvet, hogy nincs egészségesebb dolog, mint éjjel fél tizenegy után tanulni. Ugy, hogy most lefejszem, és a 70 hiányt holnap behozom. Na bumm, legfeljebb ráverek majd egy kicsit...

— Borsi —

Egy jellem jellemzése

1 A hallgató munkafegyelme az átlag és egy bizonyos kételtől alsó szintje alatt pulzál. Szorgalma rendkívül. Szentanuk egybehangzó állítása szerint egyszerű jegyzetet is láttak a kezében. Egy túlságosan ragaszkodó vásárcsarnoki legyet szeretett volna agyonütni, de nem sikerült.

Képességei egyenesen kápráztoztak. Kívülről tudja a latin ABC-t, egészen A-tól O-ig, azután már csak Ő-től-hatol.

2 A hallgató felkészültsége minden kritikát kibír. Kétlő előképzettséggel rendelkezik például közlekedésből. (Itt említem meg, hogy közlekedés szakra akar menni.) Egészen egyedül képes megenni például az egyetem és a lakása közötti távolságot. Visszafelé még a mamájának is el kell kísérenie. Meglepő gyorsasággal sajátította el a villamosjegy lyukasztatásának bonyolult technikáját.

Rátermettségét bizonyítandó álljon itt egy példa kalandos gyermekkorából. Állítólag ő hajtotta végre a világtörténelem első repülőgéprablását, lepipálva sorrendben utána következő amerikai kollégáit. A Simagöröngyösről felszállt egyik IL 0,14-es, másfélmotoros utasszállító repülőgépet az alacsonyan szálló, sűrű sáskafelhő ellenére is biztosan vezérelte Ha van Nagyatád szigorúan titkos, nemzetközi légikikötőjébe.

3 A hallgató képességei, érdeklődése: Kétlő képességeit azt hiszem, nem kell bizonygatnom. Legyen elég itt megemlítenem, hogy már a második napon kiválóan kiismerte magát — a sűrű állványerdő ellenére — a környező utcákban. Szomorúan vette tudomásul, hogy az egyik legnépszerűbb és legfontosabb tanszék meg nem értés és teremhiány miatt a közeli Pipa utcában sünylődik. Szemináriumra alkalmas terme például egyáltalán nincs. Azonnal tervet készítet, miszerint helyeserét kellene végrehajtani a Dimitrov tér és a Pipa utcai tanszék között. Javaslatát kellő összeköttetés hiányában elvetették.

4 A hallgató esetleges különleges képességei, negatívumai: Kétlően tud helyezkedni. Mindig megtalálja a számításait, a legkedvezőbb pozíciót. Nem ismeri a vereséget és a kudarcot. Ha kell foggal-körömmel csinál helyet magának. De mivel senki sem tökéletes, nála is előfordulhat rövidzárlat.

A múltkor is kihagyott egy ordító gólhelyzetet. Az ötször rúgta föl! Egyetlen negatívuma, hogy miúgy elbukja a negyvenszázalutit.

5 A hallgató általános emberi magatartása: Nagyjából rendelkezik a homo sapiens összes ismerével. Van szubjektív véleménye és egy bélyeggyűjteménye.

6 A hallgató társadalmi munkája, politikai aktivitása, világnézete:

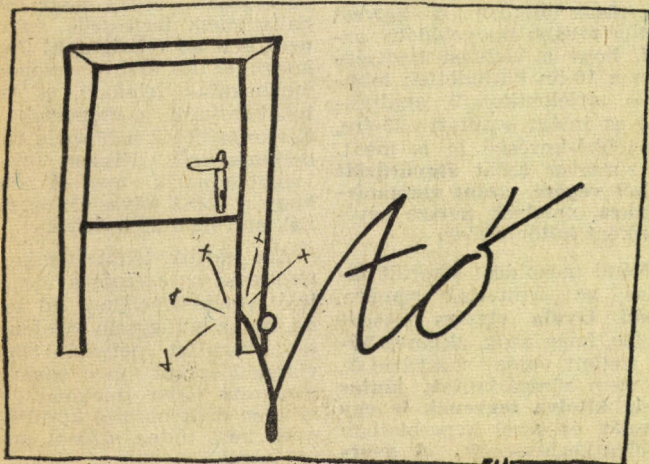
Aktív társadalmi munkát végez, habár ez egy kissé eltér a megszokottól. Állandóan tanulmányozza fővárosunk fejlesztési tervét az Esti Hírlapból. Ezek után minden este ott garázdálkodik, ott dobálja le az eresz alól a fecskeszékét, ahol másnap már úgy is kezdik a bonfást. Ezzel is segíti nehéz helyzetben levő építőiparunkat.

Fontos pozíciót tölt be a KISZ-alapszervezetben is. Elvállalta, hogy eszentül szabad időn túl ő fogja a tagkönyveket benyálalni az egész csoport bélyegeit.

Ami világnézetét illeti, csak vörös bort iszik, a fehérét nem szereli.

7 A hallgató csoporttársaihoz való viszonya: Ezt a pontot kikéri magának; Már menyasszonya van.

CZIGOLA JÓZSEF

A NYERESÉG

Okatootáia új gazdasági mechanizmusa lehetővé teszi vállalatának, hogy a kereskedelmi vállalatok megkerülésével közvetlen a fogyasztóknak értékesítsék termékeiket. A kis- és nagykereskedelmi vállalatok az új helyzethez igyekeznek alkalmazkodni, hogy a verseny során fennmaradhassanak.

Utóbbi jellegű volt a már-már csőd szélén álló Pötty- és Csik Kiskereskedelmi Vállalat akciója.

Raktárait apró- és papírpénzzel töltötték fel, és a lakosságtól pöttyöket és csikokat vesznek át cserébe a pénzért.

A vállalat igazgatója szerint a vállalat eddigi

forgalma minden eddigi elképzelést fölülmúl. A lakosság ugyanis, amely eddig csak immel- és (rekl-) ámmal tért be üzleteikbe az egyébként haszontalan, de mutatós pöttyökért, vagy csikokért, most sorban áll apró- és papírpénz kindlatunk felvásárlásáért.

A vállalat forgalma meg-tiszereződött.

— És nem mindegy az nekünk, hogy meről merre forgalmazunk? — kérde Pók Márton a vállalat igazgatója, aki az új mechanizmus első éveiben szerezte meg diplomáját az okatootáiai Egyéni és Közgazdasági Egyetemen.

— zu —

Ordítás — „F”-fel!

Az utóbbi időben divattá vált nyelvet tanulni, tanítani, mozgatni, valamilyen formában nyelvvél foglalkozni. Minden tanár esküszik a saját módszerére. X szerint a Cromwell-Busman féle tankönyv a legjobb, Y az alvatanulásban látja a fejlődés útját, Z mindig csak újságot olvastatna, V viszont a kötetlen beszélgetés; tartja a jövő módszerének. Mivel ugyanis reform-korban élünk, nekem is lenne egy-két javaslatom:

Ha én tartanék nyelvtörténetet, nálam nem lenne tankönyv. Mindenkit beszélgetnék. Magyarul. Hogy így nem lehet nyelvet tanulni? Na bumm! Mennyivel jobb az, ha mindenki egy számúra nehezen érthető,

idegen nyelven gyötri magát, gát-lásokkal küzd, kereszt a szavakat, végződések? Nálam senkinek nem lenne gátlása, kötetlenül megbeszélhénk, miért kapott ki a Fradi, vagy hogyan kell csinálni a tatárbi-fszeket.

Aztán nálam lecke sem lenne. Minek. Mindenki mond egy viccet, és máris nem olyan unalmas az óra. Faviccért elégtelen jár! És a pszihés hatás? Az sem kutya. Mennyivel jobb az emésztése azoknak a hallgatóknak, akik ebéd előtt jól kiröhög-ték magukat.

A fordítást is egyszerűen megoldandám. Mindenki kapna egy Rejtő regényt, fejjel lefele. Az így kéz-beadott könyveket mindenki úgy és odafordítja, ahová

tetszik. Zárthelyit nem iratnék, a jegyeket sorshúzás alapján dönteném el. Az is lenne olyan igazságos, mint a jelenlegi rendszer.

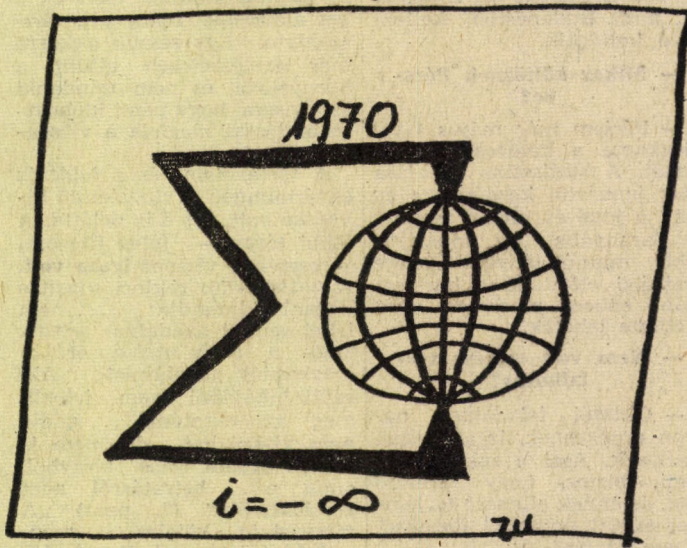
Hát így nézne ki nálam egy óra. Előny: a fent ismertetett módszerrel bármilyen nyelvet eredménytelenül lehet tanítani, nem kellene hozzá drága tankönyvek, sőt még speciális nyelvi képzettséggel rendelkező nyelvtanár sem. Mindenki élvezné a dolgot, a látogatottság mindig teljes lenne.

Mit tetszik mondani, hogy így nem fogja senki a nyelvet megtanulni?

Ugyan kérem, nem lehet mindent jobba tenni — egy reform-mal...

— bors —

SZUMMA

HALÁSZ GÉZA KARIKATÚRAI

Napfolttevékenység

Kinek kell a modern zene?

Ah, kinek kell a modern zene? Kinek kell egyáltalán a zene? Milyen sokszor halljuk ezt a lassan sztereotíppé váló, lemondó le-gyintéssel összekötött mondatot. Feuer Mária vette magának a fáradságot, hogy megvizsgálja és szemlélet motivációit. Györben, a zeneileg meglehetősen konzervatív városban Sándor János karmester nagy vállalkozásba kezdett: külön estet áldozott századunk modern és ultramodern zenei alkotásainak. Feuer Mária kérdőíves módszerrel felfigyelt és kielemezte a

közönség reakcióját a koncertre. Vizsgálatainak eredményét a Zeneműkiadó „Kinek kell a modern zene?” c. könyvében jelentette meg.

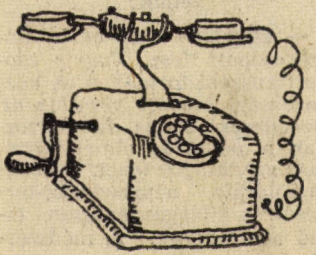
Nekünk, közgazdászhallgatóknak kettőzött érdekes-séggel bír ez a könyv. Egyrészt a vizsgálatok tükrében megmérhetjük saját magunk zenei ízlését, viszonyunkat a „művészetek művészetével”, másrészt igen érdekes betekintést kapunk a szociológia egy nem gazdasági irányzatába.

Ezt a kis, 70 oldalas dolgozatot egy nekikülésre el lehet olvasni; s mivel a nyári szünidőt úgyis majdnem mindenki kulturális lemaradásának behozására is felhasználja, melegen ajánljuk minden zene- és szociológiaszerető hallgató-nak.

— spé —

Magánbeszélgetés állami telefonon? Nem sül le a bór a képedről? Potyázol a társadalmi tulajdonnal? Miért nem megy le a KISZ-bizottságra? Azon a készüléken beszéljess, rá vagyon írva: M. KIR. POSTA TULAJDONA.

— zu —

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

Megjelenik kéthetente a tanulmányi időszak alatt

Felalás 47keresz716: Kincses György

Budapest, IX., Dimitrov tér 6

Telefon: 186-850/138

Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat Készült

• Szikra Lapnyomdában